

GLASILO OKRAJNEGA ODBORA OF, PTUJ

Leto I. — Štev. 7

Ptuj, 23. septembra 1943

Cena din 3.—

Zasedanje plenuma Okr. OOF v Ptuj

Polletni plan dela množičnih organizacij je dokaz enotnosti in revolucionarne moči OF

V nedeljo, dne 19. t. m. se je v praznično okrašen dvorani Titovega doma v Ptuj vršilo zasedanje plenuma Okrajnega odbora OF.

Plenum je otvoril predsednik OO OF tov. Belšak Franc.

Temu je kot prva točka dnevnega reda sledil politični referat sekretarja Okrajnega komiteja KPS tov. Žagar Zorana. Referat je obsegal sledeče:

Tovariši in tovarišice!

Plenum OF našega okraja se vrši v času, ko delovno ljudstvo širom naše domovine bije v drugem letu petletke odločen boj za doseg in preseganje planskih nalog, ki iz dneva v dan dvigajo življenjski standard delovnega ljudstva Jugoslavije in udarjajo močne temelje izgradnji našega socialističnega gospodarstva. Da bi lahko na današnjem plenumu Fronte pravilno analizirali situacijo, ocenili uspehe in pomanjkljivosti v našem delu ter trdno in revolucionarno krenili po načrtani poti naprej, je nujno potrebno, da podčrtamo nekatere važnejše momente iz naše politične in gospodarske problematike. Dejstvo, da je čas, v katerem pristopamo k močnejši utrditvi naših pozicij (predvsem na vasi), izredno bogat na zgodovinskih dogodkih v mednarodnih odnosih, nam narekuje nujnost, osvoboditi si jasno in določno linijo v vseh vprašanih naše gospodarsko politične dejavnosti in s tem doseči dosledno sprovajanje in konkretiziranje splošne linije na vsa vprašanja naše vsakodnevne borbe za izgradnjo socializma, a predvsem na polju socialistične rekonstrukcije kmetijstva.

Tovariši! Najvažnejši izmed vseh dogodkov, ki brez dvoma ne bo predstavljal svetle strani v zgodovini proletarskega gibanja in odnosov med deželami ljudske demokracije, je vsekakor še vedno resolucija Kominforma in klevetniški izpadi nekaterih elementov iz sosednjih držav, ki blatijo najosnovnejša čustva narodov nove Jugoslavije. Mi vsi dobro vemo, kakšne klevete so padale in padajo na našo Partijo, na našo državno vodstvo, na našo socialistično graditev in ne bi imelo pomena obravnavati stvari, o katerih si je že danes več ali manj na jasnem sleherni državljan naše dežele. No, kljub temu je treba ugotoviti, da je resolucija poleg vseh bolečih in škodljivih posledic za vso demokratično protiimperialistično fronto imela koncem koncev tudi svojo pozitivno plat. Tvorci resolucije so imeli namen razbiti našo Partijo, minirati pridobitve naše ljudske revolucije in onemogočiti socialistično izgradnjo naše države. Toda rezultat, na katerega smo lahko upravičeno ponosni, je bil popolnoma nasproten njihovega pričakovanja. Delovni ljudje naše dežele, prekaljeni v toku težke osvobodilne borbe in v toku velike bitke za zmago socializma, so se še močnejše zgrnili okoli svoje Partije, katere jih je skozi dolga leta, neprestano v prvih borbenih vrstah vodila od zmage do zmage. Mi lahko, tovariši, smelo trdimo, da je sreča morda za vse proletarsko gibanje, da je ta udarec, ob katerem se bodo kljub vsemu vendarle razčistila vprašanja bodočih odnosov med socialističnimi državami in socialističnim gospodarstvom, zadel ravno nas, našo Partijo in naše tolikokrat preizkušeno vodstvo, kajti vsakdo drugi okoli nas bi propadel že pod prvimi udarci neupravičenih kritikov. Mi pa stojimo trdno, čvrsteje kakor kdaj koli prej, gradimo svojo socialistično domovino in se v okviru protiimperialistične fronte pod vodstvom So-

vjetske zveze borimo za zmago marksizma-leninizma po vsem svetu.

No, tovariši, enotnost delovnih množic Jugoslavije, nepokolebljiv stav napram imperialističnemu svetu in končno še situacija, ki je nastala okoli resolucije Kominforma, je rodila besno, toda nemočno kampanjo protiljudske reakcije doma in v svetu. Temne sile reakcije, katerim je vsekakor trn v peti graditev socializma v tem delu Evrope, so poizkušale in poizkušajo izkoristiti trenutno situacijo v demokratičnem bloku za svoje podle namene. Z raznimi gospodarskimi pritiski, posebno pa še s ponovno mobilizacijo že oprobanih in zvestih hlapcev Vatikana poizkušajo od znotraj minirati odločnost in voljo narodov naše dežele, ki si danes s takšnim še nevidnim poletom gradijo svoj boljši jutrišnji dan. Kampanja okoli Trsta, na slovenskem Koroškem, ugotovitve zagrebškega procesa in drugo nam služijo kot jasn dokaz, kakšnih sredstev se vse poslužuje svetovna reakcija v svoji borbi proti naprednemu človeštvu in kako nizko so na drugi strani padli domači eksponenti imperializma, ki v teh zgodovinskih dneh graditve socialistične družbe na najbolj podel način izdajajo svoje narode in svojo prerajeno domovino. Toda tovariši, mi, ki pod vodstvom naše Partije, upoštevajoč specifičnosti pogojev, v katerih se nahajamo, dosledno in v praksi gradimo po naukih marksizma-leninizma socializem, vemo, da je ni sile v svetu, ki bi mogla uničiti ljudstvo, kateremu je ideja o svobodi prešla v zavest in s tem postala nepremagljiva materialna sila. Zavedajoč se tega, mora danes ljudska fronta kot revolucionarna pridobitev naše velike domovinske vojne poostriiti svoj kurz napram vsem odkritim in prikritim sovražnikom ljudstva, ki na bilo kakšen koli način in zaviti v bilo kakšno koli oblačila poskušajo uničiti in zavirati naše delo. Odkrivati in analizirati storjene napake, jih popravljati, nenehno in skrbno dvigati lik člana nenehno in skrbno dvigati lik člana čistiti svoje vrste vseh omahljivih in oportunističnih elementov, to je naloga, ki v tem momentu stoji pred OF (predvsem v našem okraju), to je naloga, ki stoji pred vsemi delavci, kmeti in delovno inteligenco v času odločilne bitke za zmago socializma.

Tovariši! V takšnih mednarodno političnih prilikah se vrši na gospodarskem poprišču borba za uspešno izvedbo nalog drugega leta naše petletke. Mi smo vedno poudarjali, da bo to drugo leto petletke najtežje, da bodo napor morali biti največji in da bodo rezultati tega leta imeli odločilni vpliv na ves naš petletni plan. No, resolucija in nastala mednarodno politična situacija vsekakor ni faktor, ki bi olajšal te napore, temveč jih je v gotovih pogledih celo povečal, tako da se planske naloge dosega in presegajo po zaslugi povečanega delovnega heroizma naših delavcev in kmetov, ki s stalnimi tekmovalni na čast naši Partiji dokazujejo vsemu svetu neupravičenost klevet. Veliki uspehi graditeljev mariberske hidrocentrale, tovarne težkih strojev v Železnikih, ceste »Bratstva in edinstva« in drugi iz dneva v dan dvigajo industrijsko kapaciteto socialističnega gospodarstva in spreminjajo našo deželo iz agrarne v industrijsko-agrarne državo. Toda hiter tempo industrializacije in elektrifikacije ni dovolj za dokončno zmago socializma, temveč predstavlja samo osnovo in nujno potreben pogoj. Bitka za socializem se vrši na

vseh popriščih družbenega ustvarjanja: to je predvsem borba proti stari kapitalistični miselnosti, podedovani iz naše težke preteklosti, borba proti misticizmu klerofašistične duhovščine, borba za stalno in nenehno poglobljanje razredne diferenciacije na vasi, kot predpogoja za nadaljnji in uspešni razvoj kmetijstva. Evo, in temu vprašanju bodo morali odbori in aktivisti OF v našem okraju posvetiti posebno pozornost. Ni si, tovariši, mogoče zamisliti večjih in trajnejših uspehov pri industrializaciji naše dežele in absurdno bi bilo govoriti o dokončni zmagi socialističnega družbenega reda brez istočasne socialistične rekonstrukcije našega kmetijskega gospodarstva. To naj bo stalno pred očmi vsakemu aktivistu, vsakemu odboru OF na naših vaseh. Toda, če hočemo, da bo naše delo uspešno, če hočemo, da bo naše delo rodilo potrebne sadove, morajo frontni aktivni izpolniti predvsem sledeče organizacijske in politične naloge:

Prvo: Organizacijsko utrditi in očistiti razrednih nasprotnikov vaše odbore OF, njene množične organizacije in tako v vsaki, tudi najmanjši vasi ustvariti močan politični faktor, ki bo s svojim vztrajnim političnim delom nenehno poglobljal razredno borbo na vasi. S pravilnim tolmačenjem in sprovajanjem vseh ukrepov ljudske oblasti bo OF na vasi aktivizirala množice malih in srednjih kmetov v borbi proti kulaštvu, ki ostanku preživelega kapitalističnega reda. To je prvi in najvažnejši pogoj.

Drugo: Izboljšati delo odborov ljudske oblasti. Naša revolucionarna oblast je po svoji formi demokratična, socialistična, a vsebina dela nekaterih odborov še daleč ni ljudska zato, ker v njih marsikje sede naši razredni sovražniki. Naj si bodo zakoni in uredbe višjih forumov še tako demokratični, oni nujno zadevajo na odpor in ogorčenje delovnih množic tam, kjer ljudski odbor vsled svojega nepravilnega socialnega sestava nepravilno in v interesu »velikih« sprovaja v življenje dobljene naloge. Utrjevanje ljudskih odborov, njih izgradnja in povezanost z množicami volivcev — to je druga naloga, ki jo mora izpolniti frontni aktiv na vasi.

Tretje: Posvetiti vso pažnjo utrditvi in razvoju Kmetijskih zadrug. Zadruga — to je šola socializma na vasi, to je kovačnica novih kadrov, novih in novih borcev za rekonstrukcijo kmetijstva v socialistično smer. Naloga fronte je, da vodi in pomaga zadruzi, da predvsem v tem momentu pristopi čisti ki upravnih odborov, v katere so se vgnezdili nam nasprotni kulaški elementi, a v katerih interesu sigurno ni gospodarsko in politično jačanje zadruge. Z dosledno izpolnitvijo te naloge bo Fronta na vasi dala največji prispevek skupni borbi za izgraditev socializma.

Tovariši in tovarišice!

V svojih izvajanjih sem v kratkem navedel samo najvažnejše značilnosti sedanjega obdobja, kot tudi najnujnejše naloge, ki stojijo kot pereč problem pred Osvobodilno fronto našega okraja. Razumljivo je, da pristop k izpolnitvi teh nalog ne bo smel imeti kampanjski karakter, temveč mora postati stalen in sistematičen način dela OF in njenih aktivistov. Z jasnimi perspektivami našega gospodarskega in družbenega razvoja, ki jih bodo imeli stalno pred očmi aktivni OF, ob upoštevanju specifičnosti razvoja v našem okraju (glede na agrarni karakter okraja),

Jože Lacko - lik komunista

Nedavno je potekla 6-letnica junaške smrti Jožeta Lacka.

Kot sin želarja se je rodil 17. novembra 1894 v Kicaru pri Ptuj. Že v zgodnji mladosti je z lastnimi očmi videl in na lastni koži občutil zatiranje revnih kmečkih slojev v času predaprilskih protiljudskih oblasti. Malo nato je spoznal sistematično izkoriščevanje vsega delavskega razreda po starojugoslovanskem kapitalističnem sistemu.

V prvih letih po prvi svetovni vojni je odločno stopil v vrste aktivnih borcev za pravice izkoriščanih. V Komunistični partiji je videl edino in pravo rešiteljico, ki hodi dosledno po poti revolucionarne borbe proti vsemu, kar je izkoriščevalskega in protiljudskega. V svoje okrilje kot člana ga je Partija sprejela leta 1932. Zaupanje, ki ga je imela vanj Partija, je dokazal s še doslednejšo in odločnejšo borbo proti takratnemu neusmiljenemu kapitalističnemu zatiranju delavskega razreda ter se popolnoma predal revolucionarni stvari izkoriščanih slojev. Vedel je, da nauk Marksa, Engelsa, Lenina in Stalina ni utopizem, temveč dejstvo, ki se bo slejkoprej tudi pri nas uresničilo. Kot dosleden zagovornik najosnovnejših pravic ljudskih množic je leta 1934 postal član CK KPS. Kmalu nato so ga na raznih shodih, posvetovanjih, konferencah in sestankih spoznali tudi ostali predeli severne Slovenije, kamor je hodil med kmečko in delavsko množico, jo bodril, učil ter govoril o veliki stvari naše Partije in njeni avantgardistični vlogi v delavskem gibanju. Ni ga spoznalo samo ljudstvo, spoznal ga je tudi sovražnik, ki je videl v njem borca, oboroženega s trdno vero v zmago izkoriščanih in neomajnim zaupanjem v veliko delo, ki ga je začela Partija. Leta 1940 so ga oblasti zaprle in odgnale v koncentracijsko taborišče v Požego, kjer ga je doletela okupacija.

Po kapitulaciji predaprilske Jugoslavije je kot prvoborec pozival ljudstvo iz Slovenskih goric k oboroženemu odporu proti nacističnemu okupatorju in njegovemu barbarstvu. Okrog sebe je zbral osem najbolj-

ših ljudi, osem narodu najbolj predanih borcev za osvoboditev domovine, osem najzvestejših sinov Slovenskih goric. Njegovemu pozivu, ki je predstavljal poziv vsega slovenskega ljudstva in celotne Partije, se je odzvala velika večina ljudstva Slovenskih goric ter v duhu in dejanjih spremljala njegovo veliko započeto delo, ki je bilo pravzaprav nadaljevanje njegove revolucionarne borbe za pravice zatiranih in zaslužnjenih.

Veliko osvobodilno delo pa ni mogel končati. Vmes je posegla izdajalska roka domačega sovražnika, okupatorjevega hlapca, ga izdala in pomagala ugrabiti. Zgodilo se je leta 1942, ko so Lacka ranjenega ujeli in napol živega odpeljali v ptujske zapore. Brez vode in koščka kruha je moral prestati vse grozote nacističnega barbarstva. Na zverinski način so ga mučili, pretepali in kazali ljudem kot bandita. Lacko je vse to junaško prenašal in molčal. Vedel je, da ljudstvo sliši v njegovem molku ponoven poziv v borbo proti nacističnim barbarskim osvajalcem. Edine besede, ki jih je dal Lacko v odgovor na vprašanje nekega gestapovskega krvooločneža ob priliki zasliševanja, so bile: »Uprl sem se, ker je tako vele slovenski narod in zahtevalo zasluženo ljudstvo!« Po teh besedah so postale gestapovske zveri še krvooločnejše. Nadaljevali so z mučenjem. Lacko je zopet molčal. V divjem besu so mu iztrgali nohte na rokah in nogah, ga bili strašno po glavi ter tako iznakaženega vrgli v mrzlo klet, kjer je po večdnem trpljenju umrl.

Ime Lacka nam ne bo ostalo v spominu samo kot ime borca, temveč kot lik velikega, neustrašnega, upornega in doslednega junaka, ki je živel in umrl samo za velika dela, ki jih je ustvarila in še ustvarja naša velika in ponosna Partija.

Lackova dela so vzorna dela komuniste, ki nas spremljajo in vodijo po poti socializma k srečnejšemu življenju nas in naših otrok.

Slava ti, ki si znal ceniti kri in svobodo svojega naroda!

se bomo tudi mi z izpolnitvijo nalog, ki jih postavlja pred nas V. kongres naše Partije, dostojno vključili v skupno in enotno armado delovnega ljudstva Jugoslavije, ki si samo, s svojo revolucionarno in žuljavo roko gradi socializem — gradi svoj boljši jutrišnji dan.

Naj živi veliki tvorec nove Jugoslavije in iniciator vseh naših zmag — maršal Tito.

Po referatu tov. sekretarja je o organizacijskih vprašanjih Fronte referiral sekretar agit.-prop. komisije Ok. kom. KPS tov. Mavser Ivan. V svojih izvajanjih se je dotaknil velikih rezultatov, ki jih je dosegla OF v drugem letu svojega prvega gospodarskega plana in s temi dejstvi povezal novi polletni plan dela OF. Tov. sekretar je dejal: »Pri izvajanju tega plana se pred članstvo OF postavljata dve osnovni nalogi, na podlagi katerih bo potrebno pristopiti k delu, oziroma sestavi krajevnih planov in izvrševanju istih. Prva teh nalog je organizacijska utrditev vaskih in krajevnih odborov OF in njihovega članstva, druga pa poživitev konkretnega dela v teh organizacijah.« Pred vsem se je dotaknil predstojenih volitev v odbore AFŽ ter poudaril, da je samo v pogojih naše ljudske oblasti možen najširši kulturni razvoj naše žene, žene nove socialistične Jugoslavije. Dalje je govoril o tesni povezavi vseh množičnih organizacij, o odboru OF kot pokretniku vsega poli-

tičnega, gospodarskega in kulturnega življenja na vasi, o nalogah OF v zvezi z gradnjo zadrugnih domov, o KLO-jih in njihovi vlogi pri demokratizaciji ljudske oblasti na vasi, o kmetijskih zadrugah, ki predstavljajo edino sredstvo za izvedbo socializacije našega kmetijskega gospodarstva ter končno jasno podčrtal naloge, ki jih je sprejel V. kongres KPJ ter jih konkretiziral za ptujski okraj.

V četrti točki se je razvila živahna diskusija, ki je v glavnem potrdila dejstva, ki sta jih v svojih referatih nakazala oba referenta. Iz diskusije je plenum izluščil nove naloge in sklepe, ki so v bistvu tesno povezani s polletnim planom.

Nato je org. sekretar Ok. odbora OF tov. Stropnik Lojzka prečitala polletni plan dela OF v ptujskem okraju ter ga predložila plenumu v diskusijo in dopolnitev. Plan je bil z navdušenim ploskanjem sprejet.

Plan

V uvodu plana je analizirano delo OF ptujskega okraja. Veliki, že doseženi uspehi OF so jasen dokaz politične enotnosti našega ljudstva, dokaz visoke politične in nacionalne zavesti slehernega našega državljanca, ki se zaveda, da le trda borba za plan in socializem ustvarja novo družbo, v kateri ni več neusmiljenega izkoriščanja človeka po človeku (Nadaljevanje na 2. strani!)